

RAADSVOORSTEL

DATUM	4 oktober 2021
ONDERWERP	Concept beleidsplan WerkSaam Westfriesland 2022 - 2025
PORTEFEUILLEHOUDER	W. Bijman
PROGRAMMA	Programma II: Welzijn & Zorg
BELEIDSVELD	Inkomensvoorzieningen
ZAAKNUMMER	ZK21001660
DOCUMENTNUMMER	21.0011027

AANLEIDING Voor de uitvoering van de Participatiewet werken de zeven Westfriesse gemeenten samen in de GR WerkSaam Westfriesland (hierna WerkSaam). Op 12 augustus 2021 verzocht WerkSaam het concept beleidsplan 'Meedoen telt!' voor te leggen aan de zeven Westfriesse gemeenteraden. Het algemeen bestuur van WerkSaam stelt op 9 december 2021 het nieuwe beleidsplan vast voor de periode 2022-2025. De Westfriesse gemeenten kunnen tot 1 december 2021 hun zienswijze hierop kenbaar maken.

KADER Participatiewet
Gemeenschappelijke Regeling (GR) WerkSaam Westfriesland.

WIJ STELLEN VOOR

1. Een positieve zienswijze af te geven op het beleidsplan 2022-2025 van WerkSaam Westfriesland 'Meedoen telt!' en daarbij het algemeen bestuur van WerkSaam Westfriesland te verzoeken om in het beleidsplan 2022-2025 op te nemen dat het bieden van het passend aanbod voor zorgcliënten in het kader van de Participatiewet in samenwerking met de gemeenten nog nader uitgewerkt wordt.

BEOOGD RESULTAAT Een goede uitvoering van de Participatiewet zorgt ervoor dat inwoners die (tijdelijk) niet in hun eigen levensonderhoud kunnen voorzien worden ondersteund en begeleid. Dit bevordert de zelfredzaamheid en participatie. WerkSaam zorgt er voor dat inwoners naar vermogen meedoen aan het arbeidsproces door maatwerk te leveren op het gebied van arbeidsbemiddeling, arbeidsontwikkeling en inkomensondersteuning.

ONDERBOUWING Het huidige beleidsplan 2018-2021 is geëvalueerd in het licht van de huidige maatschappelijke ontwikkelingen. De evaluatie is besproken met de zeven Westfriesse gemeenteraden en de zeven Westfriesse gemeenten hebben aan de hand van stellingen input gegeven voorafgaand aan dit concept van het beleidsplan. In bijlage 1 staat hoe WerkSaam de input van de Westfriesse gemeenteraden heeft verwerkt in het beleidsplan. De evaluatie heeft tot nieuwe aandachtspunten geleid. Deze aandachtspunten zijn tezamen met de input van alle zeven Westfriesse gemeenteraden verwerkt in het nieuwe concept beleidsplan.

Aandachtspunten beleidsplan 2022-2025 ten opzichte van het huidige beleid van WerkSaam:

1. *Snel aan de poort.* WerkSaam wil de doorlooptijden van bijstandsaanvragen verkorten. Aanvragers met een ingewikkelde financiële situatie of die eerder hebben gefraudeerd krijgen een uitgebreide intake.

Aanvragers bij wie dit niet speelt krijgen een beperktere intake waardoor de uitkering sneller kan worden verwerkt.

2. *Meer bijdragen aan een inclusieve en diverse arbeidsmarkt.* WerkSaam wil zich, als werkgever, zichtbaar opstellen als een voorstander van diversiteit op de arbeidsmarkt. Als bemiddelaar van werkzoekenden, worden medewerkers geschoold in het adequaat reageren op discriminerende verzoeken van werkgevers om uitsluiting terug te dringen.
3. *Meer maatregelen om duurzame uitstroom te bevorderen.* Veel mensen stromen uit met een tijdelijk contract. Zij verliezen dan soms hun toeslagen en zijn angstig over de gevolgen. WerkSaam wil onzekerheid van het aanvaarden van tijdelijk werk wegnemen. Daarom gaat zij openstaande vorderingen niet meer direct terugvorderen bij uitstroom, maar voor één jaar bevroren. Ook wordt het re-integratie instrument 'Work first' ingezet.
4. *Soepeler kwijtscheldingsbeleid.* Cliënten kunnen schulden hebben bij WerkSaam (leningen of te veel ontvangen bijstand). Het restant van de schulden wordt momenteel na vijf jaar aflossing kwijtgescholden. Dit wordt verlaagd naar 3 jaar zodat het aanvaarden van werk financieel aantrekkelijker wordt.
5. *Handhaving met de menselijke maat.* De nadruk lag al op maatwerk en coulance met goedwillende cliënten en een harde aanpak van kwaadwillende cliënten. Dit uitgangspunt wordt verder doorgezet. Er wordt meer ingezet op gesprekken en waarschuwingen dan het direct opleggen van sancties. WerkSaam zoekt hierbij de ruimte in de wet op.
6. *Giften.* WerkSaam gaat de vrijlating van giften verruimen naar maximaal € 1.200,- giften op jaarbasis. Dit is gelijk aan een recente motie van de Tweede Kamer over giften in de bijstand.
7. *Soepeler omgaan met kostendelersnorm.* Voor kwetsbare doelgroepen gaat WerkSaam afzien van de kostendelersnorm. Bijvoorbeeld in situaties waarbij ex-daklozen en ex-gedetineerden tijdelijk bij standsgerechtigden inwonen.
8. *Meer loonkostensubsidie.* Loonkostensubsidie is bedoeld voor werkgevers die iemand met een ziekte of handicap in dienst nemen. De inzet van loonkostensubsidie is momenteel voornamelijk voor beschut werk en voormalig leerlingen van speciaal onderwijs. WerkSaam gaat dit instrument vaker inzetten.

Het volledige concept beleidsplan is als bijlage 2 toegevoegd aan dit raadsvoorstel.

Door vaststelling van het beleidsplan zijn de kaders waarbinnen WerkSaam uitvoering geeft aan de Participatiewet duidelijk. Het geeft inzicht in wat WerkSaam doet en hoe ze dat doet. Het beleidsplan geeft richting en eenduidigheid en is een leidraad voor iedereen die te maken krijgt met WerkSaam. Het beleidsplan van WerkSaam sluit daarnaast aan op de visie¹ wij als gemeente Koggenland hebben vastgesteld in het beleidsplan Sociaal Domein 2021 - 2024: Krachtig Verder!

¹ De vastgestelde Koggenlandse visie is: "Gemeente Koggenland streeft naar een inclusieve samenleving. Een inclusieve samenleving waarbinnen inwoners met een beperking (fysiek, mentaal of sociaal) op alle

Wij adviseren uw raad dan ook om een positieve zienswijze af te geven voor het concept beleidsplan 2022-2025 van WerkSaam. Daarnaast adviseren wij uw raad om in de zienswijze het volgende verzoek aan het algemeen bestuur van WerkSaam op te nemen:

- dat het bieden van het passend aanbod voor zorgcliënten in het kader van de Participatiewet in samenwerking met de gemeenten nog nader uitgewerkt wordt.

De reden dat wij u dit adviseren is dat het wetsvoorstel 'passend aanbod' mogelijk gevolgen voor de gemeenten in de begeleiding van zorgcliënten² gaat heeft. Het wetsvoorstel 'passend aanbod' verplicht gemeenten om alle mensen in de bijstand een passend aanbod te doen, ook wanneer dat niet op de arbeidsmarkt kan. Denk aan vrijwilligerswerk maar ook aan dagbesteding en sociale activering. In het beleidsplan staat dat het wetsvoorstel grote gevolgen kan hebben in verband met de begeleiding van zorgcliënten door de gemeenten. Het is nog niet duidelijk of dit het geval gaat zijn. Zo ja, dan moeten er opnieuw afspraken worden gemaakt met WerkSaam over beleid en uitvoering met betrekking tot het passende aanbod aan zorgcliënten. Nu biedt WerkSaam geen

levensgebieden volwaardig kunnen deelnemen aan de maatschappij. Gemeente Koggenland moedigt inwoners aan om hun kansen en mogelijkheden volop te benutten en hen hierbij waar nodig te ondersteunen. Inwoners zijn in eerste instantie zelf verantwoordelijk voor hun leven en ze moeten daar in vrijheid invulling aan kunnen geven. De gemeente heeft de taak om inwoners hierin te ondersteunen. Allereerst door de inzet van laagdrempelige en toegankelijke algemene voorzieningen en, waar die niet afdoende zijn, door de inzet van specialistische of maatwerkvoorzieningen.”

² Zorgcliënten zijn inwoners waarvan WerkSaam heeft vastgesteld dat zij op dit moment niet ontwikkelbaar en bemiddelbaar zijn richting de arbeidsmarkt.

RAADSVOORSTEL (VERVOLG)

begeleiding aan zorgcliënten, deze taak ligt bij de gemeenten³. Daarom wordt voorgesteld om in het beleidsplan op te nemen dat verdere uitwerking volgt als dit wetsvoorstel wordt aangenomen.

KANTTEKENINGEN

Er zijn een tweetal zachte kanttekeningen te benoemen:

- ✓ WerkSaam loopt met dit beleidsplan voor op wetgeving die wordt verwacht na het aantreden van een nieuw kabinet. Met de inzichten uit de toeslagenaffaire heeft de Tweede Kamer aangegeven wetgeving te willen waarbij het hard aanpakken van vermeende fraude wordt genuanceerd. Dit beleidsplan behelst de geest van deze richting. WerkSaam zal het beleid uitvoeren binnen de grenzen van de geldende wetgeving, maar sorteert wel alvast voor met deze kaders.
- ✓ Een soepeler kwijtscheldingsbeleid zorgt voor minder inkomsten voor de gemeente, maar daartegenover staat een grotere kans op uitstroom uit de bijstand en minder instroom in de gemeentelijke schuldhulpverlening. Een versoepeling van het kwijtscheldingsbeleid zorgt voor een financieel risico bij de gemeente. WerkSaam geeft in haar begeleidend schrijven aan dat diverse voorstellen nog nader uitgewerkt worden om het kwijtscheldingsbeleid aan te passen. De financiële consequenties van aangepast beleid worden daarbij in kaart gebracht.

FINANCIËN

Het beleidsplan is gericht op het voorkomen van instroom, bevorderen van door- en uitstroom en het verlagen van de uitkeringslast. Het beleidsplan gaat niet in op de financiële gevolgen. De financiële gevolgen zijn zoveel als mogelijk opgenomen in de concept begroting 2022 van WerkSaam. Uw raad heeft op 28 juni 2021 besloten om een positieve zienswijze te geven op de concept begroting 2022 van WerkSaam.

Toekomstige financiële gevolgen zal WerkSaam opnemen in haar Planning & Control documenten⁴ die aan uw raad voor een zienswijze worden aangeboden.

Daarnaast ontvangen de Westfriese colleges een voor- en najaarsnota en een analyse inkomensregeling BUIG van WerkSaam.

De begroting 2022 van WerkSaam is opgenomen in de begroting 2022 van gemeente Koggenland.

DUURZAAMHEID

Dit voorstel gaat over het laten participeren van mensen, bij voorkeur via werk. Dit geeft een impuls aan de lokale en regionale economie en werkgelegenheid. Een goede uitvoering van de Participatiewet vergroot de zelfredzaamheid en mogelijkheden om mee te doen aan de maatschappij.

WerkSaam sluit aan bij de volgende Global Goals:

1. Geen armoede
2. Geen honger

³ Het Zorgteam Koggenland biedt waar nodig ondersteuning in het kader van bijvoorbeeld de Wmo totdat cliënt ontwikkelbaar is naar werk.

⁴ Kadernota, Begroting en Jaarverslag.

RAADSVOORSTEL (VERVOLG)

- 3. Goede gezondheid en welzijn
- 8. Eerlijk werk, economische groei
- 10. Ongelijkheid verminderen
- 12. Verantwoorde consumptie en productie
- 17. Partnerschap om doelstellingen te bereiken.

ALTERNATIEVE
MOGELIJKHEDEN Er zijn geen alternatieve mogelijkheden.

PACT VAN
WESTFRIESLAND WerkSaam Westfriesland is een belangrijke samenwerkingspartner bij het realiseren van diverse maatschappelijke opgaves vanuit het Pact van Westfriesland.

COMMUNICATIE Na uw raadsbesluit wordt de zienswijze van uw gemeenteraad gedeeld met WerkSaam.

VERVOLG Op 9 december 2021 stelt het algemeen bestuur van WerkSaam het beleidsplan vast dat op 1 januari 2022 in werking treedt.

BIJLAGEN 1. Concept beleidsplan 2022-2025 van WerkSaam Westfriesland 'Meedoen telt!'

Datum college: 14 september 2021

Burgemeester en wethouders van Koggenland.